

พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๐

พร้อมด้วย

กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี

และ

รายงานสรุปผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๐

KR
32
ปี483พ

จัดทำโดย

กรมการเทศาภิบาล การข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักวางแผนสำนักงานกฤษฎีกา

โทร. ๒๕๖-๕๕๔๗-๓ โทรสาร ๒๕๖-๕๕๔๓

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961161580

พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๐

พร้อมด้วย

กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี

และ

รายงานสรุปการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๐

จัดทำโดย

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

โทร. ๒๘๑-๘๕๕๒-๓ โทรสาร ๒๘๑-๘๕๕๓

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สารบัญ

	หน้า
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐	๑
กฎกระทรวง ประกาศและระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐	๑๓
มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐	๓๗
รายงานสรุปการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๒	๕๕

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐
เป็นปีที่ ๕๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใดๆ ไม่ว่าจะสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใดๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ

ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี ต้องคุ้มครองการประกอบวิชาชีพ
หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา
ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย
รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้ันั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แขนงบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย
และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยและไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยและ
นิติบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่มีทุนเกินกึ่งหนึ่งเป็นของคนต่างด้าว ใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือให้ถือว่า
ใบหุ้นนั้นคนต่างด้าวเป็นผู้ถือ

(๒) สมาคมที่มีสมาชิกเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

(๓) สมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคนต่างด้าว

(๔) นิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือนิติบุคคลอื่นใดที่มีผู้จัดการหรือกรรมการเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว
นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง ถ้าเข้าไปเป็นผู้จัดการหรือกรรมการ สมาชิก หรือมีทุนในนิติบุคคลอื่น ให้ถือ
ว่าผู้จัดการหรือกรรมการ หรือสมาชิก หรือเจ้าของทุนดังกล่าวเป็นคนต่างด้าว

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติ
ตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นในสำนักงานปลัดสำนัก
นายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการและคณะกรรมการวินิจฉัย
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และให้คำปรึกษาแก่เอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๗ หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจา
นุเบกษา

(๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน

(๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน

(๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ

(๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบายหรือการตีความ
ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ใน
ราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่าย
จ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๘ ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา ๗ (๔) ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จะ
นำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะรู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้ว
เป็นเวลาพอสมควร

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของ
ราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง
ในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษามาตรา ๗ (๔)

(๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงมาตรา ๗ วรรคสอง

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำ
บริการสาธารณะ

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้
ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๘) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตาม
มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
ส่วนนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีค่า
รับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะ
กรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย
ประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรา ๙ นี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมาย
เฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผย ด้วยวิธีการอย่างอื่น

มาตรา ๑๑ นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้ว หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา ๒๖ แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบรูบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดทำให้ หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ไ้

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดทำให้ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่มีขออนุญาตแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จะเป็นอุปสรรคสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้น หรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอหากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา ๔ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรา นี้ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๑ แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่จะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลาง หรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำเพื่อไปยังคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา ๑๖ ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป

มาตรา ๑๓ ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๔ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่คนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

หมวด ๒

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย

มาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีการขามีให้รัฐโหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ
ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้ จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘ หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้นโดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ การพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่มีคำสั่งมิให้เปิดเผยนั้นไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือศาลก็ตาม จะต้องดำเนินการระบวนการพิจารณาโดยมิให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดที่ไม่จำเป็นแก่การพิจารณา และในกรณีที่จำเป็นจะพิจารณาลับหลัง คู่กรณีหรือคู่ความฝ่ายใดก็ได้

มาตรา ๒๐ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดแม้จะเข้าข่ายต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมายใดให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดชอบหากเป็นการกระทำโดยสุจริตในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบตามมาตรา ๑๖

(๒) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีคำสั่งให้เปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใดเพื่อประโยชน์อันสำคัญยิ่งกว่าที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรือประโยชน์อื่นของบุคคล และคำสั่งนั้นได้กระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในกรณีนี้จะมีการกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเหมาะสมก็ได้

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายหากจะพึงมีในกรณีดังกล่าว

หมวด ๓

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ "บุคคล" หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทยและบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

มาตรา ๒๒ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มีให้นำบทบัญญัติวรรคหนึ่ง (๓) ของมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานดังกล่าวก็ได้

หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นที่จะกำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งนั้น ต้องเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งการเปิดเผยประเภทข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) จะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าว

มาตรา ๒๓ หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวของและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น

(๒) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

(๓) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้

(ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้

(ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

(ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

(ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล

(จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล

(ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล

(๔) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ

(๕) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีใ้ข้อมูลที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีที่มิถูกกฎหมายบังคับ

หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีที่มีการจัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

มาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของคนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้

(๑) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของคนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

(๒) เป็นการใช้อัตราตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

(๓) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่างๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

(๔) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด

(๕) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจสอบคุณค่าในการเก็บรักษา

(๖) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม

(๗) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล

(๘) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอ ข้อเท็จจริงดังกล่าว

(๙) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ให้มีการจัดทำ บัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้อง ให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจสอบหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อ เฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่แท้จริง ให้มีสิทธิยื่น คำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่มีชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิ อุตธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอม แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใดๆ ให้เจ้าของข้อมูลมี สิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของคนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรานี้แทน ผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลได้ถึงแก่กรรมแล้วได้

หมวด ๕ เอกสารประวัติศาสตร์

มาตรา ๒๖ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนด ตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุ แห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้

ศึกษาค้นคว้า

กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกตามประเภท ดังนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๔ เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี

(๒) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๕ เมื่อครบยี่สิบปี

กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย

โดยต้องจัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่ตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

(๒) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ยังไม่ควรเปิดเผยโดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละห้าปีไม่ได้

การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติตามมาตรานี้มีให้ใช้บังคับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีหรือกระเปาะียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

หมวด ๕

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

มาตรา ๒๗ ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ

(๓) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๑๓

(๔) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๗) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๓๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสารหรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิคำขอไม่ว่าจะเป็นกรณีตามมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๒๕ ถ้าผู้มีคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงและร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๓๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องได้และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย เข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตนได้ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๓๔ คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ตามความเหมาะสม ซึ่ง คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผย ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งตามสาขาความ เชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจและการคลังของประเทศ หรือการบังคับใช้กฎหมาย

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารคณะหนึ่งๆ ประกอบด้วยบุคคลตามความ จำเป็น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน และให้ข้าราชการที่คณะกรรมการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการและผู้ช่วย เลขานุการ

ในกรณีพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแห่งใด กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารซึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะเข้าร่วมพิจารณาด้วยไม่ได้

กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะเป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการไม่ได้

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขาภายในเจ็ด วันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับคำอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่สุด และในการมีคำวินิจฉัยจะมี ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยการ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขา วิธีพิจารณา และวินิจฉัย และองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๙ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ และบทกำหนดโทษที่ประกอบกับบท บัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับกับคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๒ บทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้หน่วยงานของรัฐจัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการจะได้กำหนด

มาตรา ๔๓ ให้ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ให้ส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ ยังคงใช้บังคับต่อไปนี้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๑๖ จะได้กำหนดเป็นอย่างอื่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัด และจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๔๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๔ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พร้อมสำเนาหนึ่งชุด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการตามบัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามที่แนบท้ายกฎกระทรวงนี้ และเก็บรักษาไว้กับเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานของรัฐจัดเก็บรวบรวมบัญชีหรือสำเนาบัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลให้เป็นระบบกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสาร นั้น เพื่อความสะดวกในการเก็บรักษาของหน่วยงานของรัฐและตรวจสอบของบุคคลที่ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนตามมาตรา ๒๕

ข้อ ๓ กรณีที่บัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลมีส่วนที่เห็นควรไม่เปิดเผยแก่ผู้ขอตรวจดูหรือขี้อยู่ด้วย หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะตัดรายการใดออกจากรายการในบัญชีที่จะเปิดเผยก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องคงรายการที่แสดงลำดับที่ วัน เดือน ปี ที่ขอตรวจดูหรือขี้อยู่ไว้ และให้แสดงเหตุผลที่ไม่เปิดเผยไว้ในช่องหมายเหตุด้วย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

บัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
ชื่อของข้อมูลข่าวสาร

ลำดับที่	วัน เดือน ปี ที่ขอ ตรวจดู หรือยื่น	วัตถุประสงค์ในการขอ ตรวจดู หรือยื่น	ชื่อผู้ขอตรวจดู หรือยื่น และ หลักฐานแสดงตัวบุคคล	ลายมือชื่อผู้ขอ ตรวจดู หรือยื่น	วัน เดือน ปี ที่คืน	ชื่อผู้คืน	ลายมือชื่อ ผู้คืน	หมายเหตุ

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐)
ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกรณีเจ้าของข้อมูลเป็นผู้เยาว์ ให้ผู้ใช้อำนาจปกครองมีสิทธิดำเนินการแทนตามมาตรา ๒๕ วรรคห้า

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้เยาว์มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปี ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เยาว์ด้วย

ข้อ ๒ ในกรณีเจ้าของข้อมูลเป็นคนไร้ความสามารถ ให้ผู้อนุบาลมีสิทธิดำเนินการแทนตามมาตรา ๒๕ วรรคห้า

ข้อ ๓ ในกรณีเจ้าของข้อมูลเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถไม่สามารถทำการตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ด้วยตนเอง เพราะเหตุมีกายพิการหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือมีเหตุอื่นทำนองเดียวกัน ให้ผู้พิทักษ์มีสิทธิดำเนินการแทนตามมาตรา ๒๕ วรรคห้า

ข้อ ๔ ในกรณีเจ้าของข้อมูลถึงแก่กรรม และมีได้ทำพินัยกรรมกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้บุคคลดังต่อไปนี้ มีสิทธิดำเนินการแทนตามมาตรา ๒๕ ได้ตามลำดับก่อนหลังดังต่อไปนี้

- (๑) บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรม
- (๒) คู่สมรส
- (๓) บิดาหรือมารดา
- (๔) ผู้สืบสันดาน
- (๕) พี่น้องร่วมบิดามารดา

(๖) คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ในกรณีตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๕ ให้บุคคลตามข้อ ๔ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) มีสิทธิดำเนินการแทนได้ไม่ว่าบุคคลหนึ่งบุคคลใดจะมีความเห็นเช่นใดก็ตาม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๐)
ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ก่อนครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดในมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่น้อยกว่าสามเดือน หากหน่วยงานของรัฐเจ้าของข้อมูลข่าวสาร ประสงค์จะขอขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยข้อมูลออกไปอีก ให้จัดทำบัญชีข้อมูลข่าวสารที่จะขอขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยพร้อมทั้งเหตุผลยื่นต่อบุคคล ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีและสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้ยื่นต่อนายกรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานปลัดทบวง ให้ยื่นต่อรัฐมนตรีว่าการ
- (๓) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ให้ยื่นต่อปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือปลัดกระทรวง แล้วแต่กรณี
- (๔) สำนักงานจังหวัด หรือสำนักงานอำเภอ ให้ยื่นต่อ ผู้ว่าราชการจังหวัด
- (๕) กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ยื่นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- (๖) เทศบาล สุขาภิบาล ให้ยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- (๗) องค์การบริหารส่วนตำบล ให้ยื่นต่อนายอำเภอ
- (๘) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หรือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ให้ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี
- (๙) ศาล หรือศาลภาค ให้ยื่นต่ออธิบดีศาล นั้นๆ
- (๑๐) รัฐวิสาหกิจ องค์การควบคุมวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐหรือหน่วยงานอื่นของรัฐให้ยื่นต่อผู้มีอำนาจควบคุมหรือกำกับดูแล แล้วแต่กรณี

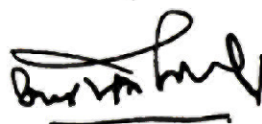
ข้อ ๒ เมื่อได้รับบัญชีข้อมูลข่าวสารที่จะขอขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยให้มีผู้มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบตามข้อ ๑ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย บุคคลตามความจำเป็นแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคนเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว

คณะกรรมการตามวรรคแรก จะต้องประกอบด้วยบุคคลซึ่งมิได้อยู่ในสังกัดของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เป็นองค์คณะไม่น้อยกว่าสองในสาม

ข้อ ๓ การประชุมของคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามข้อ ๒ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๙ ถึงมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๔ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติประการใด ให้หัวหน้าหน่วยงานเจ้าของข้อมูลข่าวสารปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒)
ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

หลักการ

กำหนดระดับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๒๐(๒)

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๐(๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ในระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทำหน้าที่วินิจฉัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ที่มีปัญหาต้องพิจารณาทั้งในด้านการรักษาความลับเพื่อประโยชน์ในราชการ และในด้านประโยชน์อื่นอันสำคัญที่ทำให้ อาจจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการเกิดดุลยภาพ ระหว่างการรักษาความลับกับประโยชน์อื่นที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒)
ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๐(๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

การมีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ เป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใด ให้เป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายตุลาการที่เป็นข้าราชการตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการที่เป็นข้าราชการตุลาการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการครู ข้าราชการรัฐสภาสามัญหรือข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๖ ขึ้นไป

(๒) ข้าราชการทหาร หรือข้าราชการตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น และเป็นผู้ซึ่งมีชั้นยศตั้งแต่ พันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรี หรือพันตำรวจตรี ขึ้นไป แล้วแต่กรณี

(๓) ข้าราชการตุลาการซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ข้าราชการตุลาการชั้น ๒ ขึ้นไป

(๔) ข้าราชการอัยการซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ข้าราชการอัยการชั้น ๒ ขึ้นไป

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดสุขาภิบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาตำบล หรือปลัดเมืองพัทยา ซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น แล้วแต่กรณี

(๖) บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งควบคุมการปฏิบัติงานของรัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีหน้าที่
ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไป

(๗) บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานอิสระของรัฐหรือผู้บริหารระดับเลขาธิการ
ผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งอื่นที่มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกันของหน่วยงานอิสระของรัฐที่ได้รับมอบหมายจาก
ผู้บริหารดังกล่าว ซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น

(๘) บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หรือหัวหน้า
สำนักงานขององค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพที่ได้รับ
มอบหมายจากบุคคลดังกล่าว ซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๒

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการ ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

อาศัยอำนาจในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีสถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้สะดวกตามสมควรตามกำลังบุคลากรและงบประมาณที่มี

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำดัชนีที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑ ได้เอง

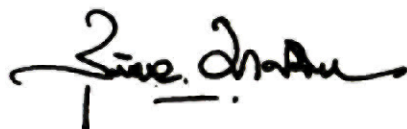
ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑ ไว้ให้ประชาชนสามารถตรวจดูได้โดยสะดวกกรณีมีความจำเป็นเรื่องสถานที่ จะแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปเก็บไว้ต่างหาก หรือให้บริการ ณ สถานที่แห่งอื่นก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารประกอบด้วย

ข้อ ๔ การให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐจะกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยก็ได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารด้วย

ข้อ ๕ การดำเนินการตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ข้างต้น หน่วยงานของรัฐจะจัดข้อมูลข่าวสารไว้ที่ห้องสมุดของหน่วยงานอื่นหรือของเอกชนที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปใช้แทนก็ได้

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๑

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คำอธิบาย

ประกอบหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับ

การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู

ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๑ สถานที่ที่หน่วยงานของรัฐ จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๙ สำหรับประชาชน สามารถใช้ในการค้นหาและศึกษา จะต้องเป็นสถานที่สะดวกตามสมควร ตามกำลังบุคลากรและงบประมาณที่มีอยู่ เช่น ห้องสมุด หรือห้องที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ซึ่งหน่วยงานของรัฐมีอยู่แล้ว

ข้อ ๒ หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดทำดัชนีของข้อมูลข่าวสารที่มีรายละเอียดเพียงพอ เช่น หมวดหมู่ และชื่อเรื่องของข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาชนสามารถค้นหาได้เอง

ข้อ ๓ ในกรณีมีความจำเป็นเรื่องสถานที่หน่วยงานของรัฐจะแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปเก็บไว้ต่างหาก หรือให้บริการ ณ สถานที่แห่งอื่นก็ได้ แต่ต้องมีเจ้าหน้าที่ของรัฐอำนวยความสะดวกในการนำข้อมูลข่าวสารที่แยก เก็บไว้ที่อื่นมาให้ประชาชนตรวจดู

ข้อ ๔ ในการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของประชาชน หน่วยงานของรัฐจะกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อ รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของหน่วยงานของรัฐก็ได้ ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความสะดวก ของประชาชนด้วย

ข้อ ๕ หน่วยงานของรัฐจะจัดข้อมูลข่าวสารไว้ที่ห้องสมุดของหน่วยงานอื่น หรือของเอกชนที่ตั้งอยู่ บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูแทนก็ได้

**ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดพิมพ์หรือจัดให้มี
ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ใช้บังคับ**

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ และมาตรา ๔๒ วรรคสอง กำหนดให้ หน่วยงานของรัฐจัดพิมพ์หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้กำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดพิมพ์หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) ที่มีใช้บังคับอยู่ และส่งลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาภายในสามเดือนนับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๗ (๔) ที่มีผลใช้บังคับอยู่ และส่งลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาภายในเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ

หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง หมายถึงหน่วยงานของรัฐผู้ตราหรือกำหนดข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ (๔)

ข้อ ๓ ในกรณีหน่วยงานของรัฐเห็นว่าไม่อาจดำเนินการได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ๑ หรือข้อ ๒ ให้ขอขยายระยะเวลาในการจัดทำต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

การขอขยายระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้กระทำก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ แล้วแต่กรณี

กำหนดเวลาตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะขยายระยะเวลาให้ได้ไม่

เกินสามเดือนหรือไม่เกินหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๐ เสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ

เมื่อได้เสนอแผนงานและโครงการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามแผนงาน และโครงการดังกล่าวต่อไปโดยไม่ชักช้า เว้นแต่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะมีมติให้ถือปฏิบัติเป็น อย่างอื่น

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๑

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คำอธิบาย

ประกอบหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับ

การจัดพิมพ์หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อน

วันที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ใช้บังคับ

ข้อ ๑ หน่วยงานของรัฐจะต้องรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) ที่มีผลใช้บังคับอยู่และส่งลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาภายในสามเดือนนับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการใช้บังคับ

ข้อ ๒ แต่ถ้าเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ (๔) หน่วยงานของรัฐจะต้องส่งลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ หน่วยงานของรัฐตามข้อ ๒ นี้ หมายถึงหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ตราหรือผู้กำหนดหรือผู้ออกข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ (๔)

ข้อ ๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินการได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ขอขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ก่อนที่จะครบกำหนดระยะเวลา ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสามเดือนหรือหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๔ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ เช่น การรวบรวมผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรง รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว จะต้องจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อจัดให้มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ประชาชนตรวจดูเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ โดยหน่วยงานของรัฐเมื่อได้เสนอแผนงานและโครงการดังกล่าวแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามแผนงานและโครงการต่อไปโดยไม่ชักช้า เว้นแต่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะมีมติให้ถือปฏิบัติเป็นอย่างอื่น ซึ่งการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการนี้มีใช่เป็นการเสนองบประมาณและบุคลากรเพิ่มแต่อย่างใด

ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง การเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือ ขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการ

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ วรรคสาม กำหนดให้หน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วางหลักเกณฑ์การเรียกค่าธรรมเนียมในการขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการได้โดยให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ดังนั้นเพื่อให้การเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นไปด้วยความเหมาะสมและเป็นแนวทางเดียวกัน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงให้ความเห็นชอบการกำหนดค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นการทั่วไป ดังนี้

๑. ค่าธรรมเนียมการทำสำเนาโดยเครื่องถ่ายเอกสารที่หน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารได้ให้ความเห็นชอบแล้ว คือ อัตราดังต่อไปนี้

(๑) ขนาดกระดาษ เอ ๔	หน้าละไม่เกิน	๑	บาท
(๒) ขนาดกระดาษ เอพ ๑๔	หน้าละไม่เกิน	๑.๕๐	บาท
(๓) ขนาดกระดาษ บี ๔	หน้าละไม่เกิน	๒	บาท
(๔) ขนาดกระดาษ เอ ๓	หน้าละไม่เกิน	๓	บาท
(๕) ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ ๒	หน้าละไม่เกิน	๔	บาท
(๖) ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ ๑	หน้าละไม่เกิน	๑๕	บาท
(๗) ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ ๐	หน้าละไม่เกิน	๓๐	บาท

๒. การเรียกค่าธรรมเนียมการทำสำเนาโดยเครื่องถ่ายเอกสารในขนาดกระดาษ หรือในอัตราที่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ หรือการขอสำเนาที่เป็นสื่อประเภทอื่น หน่วยงานของรัฐจะต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เว้นแต่เป็นการเรียกค่าธรรมเนียมที่ไม่เกินต้นทุนที่แท้จริง

๓. การเรียกค่าธรรมเนียมการให้คำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารที่ถือว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้ความเห็นชอบ ให้คิดในอัตราคำรับรองละไม่เกิน ๕ บาท

๔. ในกรณีที่ผู้ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง เป็นผู้มิรายได้น้อย หน่วยงานของรัฐจะพิจารณายกเว้นค่าธรรมเนียม หรือลดอัตราค่าธรรมเนียมให้ตามควรแก่กรณีได้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

**ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
เรื่อง กำหนดให้ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคา
ของหน่วยงานของรัฐที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้ว
เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๙ (๘)
แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐**

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙(๘) บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดข้อมูลข่าวสารของราชการที่จะต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับประโยชน์จากการเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ (๘) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงกำหนดให้ ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาของหน่วยงานของรัฐที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้ว เป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๙ ทั้งนี้ มีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับแต่วันประกาศ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างระเบียบคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ว่าด้วย อำนาจหน้าที่ วิธีพิจารณาและองค์คณะในการพิจารณา
และวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

พ.ศ. ๒๕๔๒

ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๐

หลักการ

กำหนดอำนาจหน้าที่ วิธีพิจารณาและองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา ๓๘

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๓๕ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕ เพื่อให้มีระเบียบวิธีพิจารณาและวินิจฉัยและการจัดให้มีองค์คณะในการพิจารณาคำอุทธรณ์โดยมีกรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนคำอุทธรณ์ คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ จึงจำเป็นต้องออกระเบียบนี้

**ระเบียบคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ว่าด้วย อำนาจหน้าที่ วิธีพิจารณาและองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัย
ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
พ.ศ. ๒๕๔๒**

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ วิธี
พิจารณา และองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในกรณีที่ระเบียบนี้ไม่ได้กำหนดไว้ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาใช้
ดุลพินิจพิจารณาคำเนินการไปตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัย
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม

**หมวด ๑
อำนาจหน้าที่และองค์คณะ**

ข้อ ๔ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขามีหน้าที่พิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ตาม
ที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมอบหมาย

ข้อ ๕ ในกรณีที่เห็นสมควรหากเป็นข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับความชำนาญเฉพาะด้านหลายสาขา คณะ
กรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะแต่งตั้งกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจากหลายสาขาเป็น
องค์คณะพิเศษพิจารณาเป็นรายกรณีก็ได้

ข้อ ๖ ให้ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาจัดให้มีองค์คณะในการพิจารณา
คำอุทธรณ์ขึ้นมาจากคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อพิจารณาคำอุทธรณ์

เมื่อได้รับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณาแล้ว ให้ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาที่รับพิจารณาคำอุทธรณ์มอบหมายให้องค์คณะใดองค์คณะหนึ่งเป็นผู้พิจารณาเรื่องนั้น และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบด้วยว่ามอบหมายให้องค์คณะใด ประกอบด้วยบุคคลใดบ้างเป็นผู้พิจารณา

องค์คณะในการพิจารณาคำอุทธรณ์ประกอบด้วยกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในสาขานั้น ไม่น้อยกว่าสามคน และให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่าสองคนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการให้แก่องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์นั้น

การพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ขององค์คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาใด ให้ถือว่าการพิจารณาและวินิจฉัยในนามของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขานั้น

ข้อ ๗ ให้กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในองค์คณะที่พิจารณาคำอุทธรณ์เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นหัวหน้าคณะและเลือกกรรมการอีกคนหนึ่งเป็นกรรมการผู้รับผิดชอบส่วนอุทธรณ์

ในกรณีที่ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาอยู่ในองค์คณะใด ให้ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเป็นหัวหน้าคณะ

ข้อ ๘ ให้หัวหน้าคณะกำกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในองค์คณะให้เป็นไปโดยเรียบร้อย

ข้อ ๙ กรรมการผู้รับผิดชอบส่วนอุทธรณ์มีหน้าที่ รวบรวม และวิเคราะห์ปัญหาข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กรรมการผู้รับผิดชอบส่วนอุทธรณ์ อาจมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาใดรับมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาอื่น ๆ ได้

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแต่งตั้งฝ่ายเลขานุการตามที่เห็นว่าเหมาะสมกับเรื่องที่พิจารณา ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่ต้องมีการสอบประวัติและพฤติกรรมเพื่อให้ได้รับความไว้วางใจในการเข้าถึงชั้นความลับได้

ข้อ ๑๑ การประชุมพิจารณาขององค์คณะที่พิจารณาคำอุทธรณ์ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคนจึงเป็นองค์ประชุม

ให้หัวหน้าคณะเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าหัวหน้าคณะไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่องค์คณะที่พิจารณาคำอุทธรณ์เห็นว่า การพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์มีประเด็นที่มีข้อยุ่งยากและเป็นสาระสำคัญ องค์คณะที่พิจารณาคำอุทธรณ์อาจขอให้ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาที่รับพิจารณาคำอุทธรณ์จัดให้มีการประชุมใหญ่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาเพื่อทำการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวได้

ที่ประชุมใหญ่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาประกอบด้วยกรรมการทุกคนในสาขานั้น แต่ต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๑๓ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน

ข้อ ๑๔ ให้ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาทุกสาขาประชุมร่วมกันจัดให้มีระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาสำนวนของเรื่องที่พิจารณาเพื่อความสะดวกในการค้นหาและรักษาความลับมิให้รั่วไหล ในกรณีที่จำเป็น ระเบียบดังกล่าวอาจกำหนดให้เก็บข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของราชการไว้ในสำนวนนั้น หรือ

ให้จัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไว้ก่อนยื่นไปยังหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐก็ได้

หมวด ๒

การพิจารณาและวินิจฉัย

ข้อ ๑๕ ในการพิจารณาอุทธรณ์ให้หัวหน้าคณะและกรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์คำนึงถึงความเร่งด่วนของเรื่องที่พิจารณาประกอบด้วย

ข้อ ๑๖ ให้กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่ถูกอุทธรณ์จัดส่งข้อมูลข่าวสารไปยังองค์คณะภายในระยะเวลาที่กำหนด

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์ จะเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือความเห็นหรือขอความร่วมมือให้จัดส่งเอกสาร วัตถุ หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา หรือขอไปตรวจดูเอกสาร วัตถุ หรือพยานหลักฐานก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้หัวหน้าคณะที่พิจารณาอุทธรณ์ทราบก่อน

ในกรณีกรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์เห็นว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องจะไม่ให้ความร่วมมือตามวรรคสอง หรือบุคคลดังกล่าวปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือ หากจำเป็นให้รายงานองค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์เพื่อพิจารณาใช้อำนาจตามกฎหมายที่จะเรียกให้บุคคลดังกล่าวมาให้ถ้อยคำ หรือจัดส่งวัตถุเอกสารหรือพยานหลักฐานให้ต่อไป

ข้อ ๑๗ ให้หน่วยงานของรัฐที่ถูกอุทธรณ์จัดส่งข้อมูลข่าวสารไปยังองค์คณะพิจารณาอุทธรณ์ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ และระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ โดยเคร่งครัด

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐนั้นไม่อาจจัดส่งข้อมูลข่าวสารให้ได้ หน่วยงานของรัฐนั้นต้องชี้แจงเหตุผลเป็นหนังสือให้องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์ทราบภายในเวลาที่กำหนดตามข้อ ๑๖ และเสนอให้มีการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารนั้นด้วยวิธีการอื่น

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์หลายรายในเรื่องเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกันอยู่ในการพิจารณาขององค์คณะเดียวกัน หากองค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์เห็นเอง หรือผู้อุทธรณ์ร้องขอ องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์นั้นอาจมีคำสั่งให้รวมการพิจารณาอุทธรณ์เหล่านั้นและวินิจฉัยไปพร้อมกันก็ได้

การรวมพิจารณาอุทธรณ์ที่อยู่ในการพิจารณาขององค์คณะต่างองค์คณะกันแต่อยู่สาขาเดียวกัน ให้เสนอต่อประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาพิจารณา

ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นต้องรวมเรื่องที่อยู่ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างสาขากัน ให้เสนอต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา

ข้อ ๑๙ ในระหว่างการพิจารณาหากผู้อุทธรณ์ขอถอนคำอุทธรณ์หรือหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ปฏิบัติตามคำขอของผู้อุทธรณ์แล้ว ให้องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์มีมติหยุดเรื่องที่พิจารณานั้น

ข้อ ๒๐ ในระหว่างการพิจารณา ถ้าผู้อุทธรณ์ได้รับหนังสือจากองค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์ให้มาให้ถ้อยคำหรือแสดงพยานหลักฐานแล้ว ไม่ดำเนินการตามหนังสือนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์อาจมีคำสั่งให้จำหน่ายอุทธรณ์นั้นก็ได้

อุทธรณ์ที่ได้จำหน่ายตามวรรคหนึ่งแล้ว องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์อาจยกอุทธรณ์ขึ้นพิจารณาใหม่ก็ได้

หากเห็นว่าการที่ไม่ปฏิบัติตามหนังสือนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุอันสมควรอย่างอื่น

ข้อ ๒๑ ในระหว่างการพิจารณา หากองค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์นั้น เห็นว่าผลของการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวกระทบกระเทือนสิทธิ หรืออาจกระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลอื่นโดยมีอาชงหลีกเลี่ยงได้ องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์นั้นอาจแจ้งให้บุคคลดังกล่าวเข้ามาในการพิจารณาอุทธรณ์เรื่องนั้นก็ได้

ข้อ ๒๒ เมื่อกรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์ เห็นว่าได้รับข้อเท็จจริงเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้ว ให้จัดทำสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเบื้องต้นเสนอต่อองค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์เพื่อดำเนินการพิจารณาต่อไป

ข้อ ๒๓ ผู้อุทธรณ์และหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกอุทธรณ์อาจเสนอความเห็นของตนเป็นหนังสือยื่นต่อองค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์เพื่อประกอบการพิจารณาก่อนมีคำวินิจฉัยได้

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์เขียนหนังสือไม่ได้ ผู้อุทธรณ์อาจเสนอความเห็นด้วยวาจาก็ได้ ในการนี้ให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีหน้าที่จดบันทึกความเห็นของผู้อุทธรณ์โดยให้ผู้อุทธรณ์ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา

ข้อ ๒๔ การพิจารณาขององค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์ต้องระมัดระวังมิให้มีการเปิดเผยความลับของทางราชการ

ข้อ ๒๕ ในระหว่างการพิจารณา องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์อาจอนุญาตให้บุคคลดังต่อไปนี้อยู่ในห้องพิจารณาได้

- (๑) ผู้อุทธรณ์
- (๒) ผู้แทนหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกอุทธรณ์
- (๓) ผู้เชี่ยวชาญ
- (๔) บุคคลอื่นที่ได้รับอนุญาตจากองค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์

ข้อ ๒๖ ในระหว่างการพิจารณา องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์ อาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้อุทธรณ์มาให้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมโดยให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ชี้แจงก่อน เว้นแต่องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์จะเห็นสมควรให้ผู้อุทธรณ์เป็นผู้ชี้แจงก่อน

ในระหว่างการชี้แจงด้วยวาจา องค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์จะซักถามข้อเท็จจริงเพิ่มต่อก็ได้

ข้อ ๒๗ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และเหตุผลในการวินิจฉัย

ในกรณีที่มีคำวินิจฉัยเห็นชอบกับคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ คำวินิจฉัยต้องไม่เป็นการเปิดเผยความลับของราชการ

ข้อ ๒๘ คำวินิจฉัยให้ทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อของกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นขององค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์นั้น

ถ้ากรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในองค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์คนใดมีความเห็นแย้ง ให้มีสิทธิทำความเห็นแย้งของตนรวมไว้ในคำวินิจฉัยได้ แต่การเขียนความเห็นแย้งต้องไม่เป็นการเปิดเผยความลับของราชการ

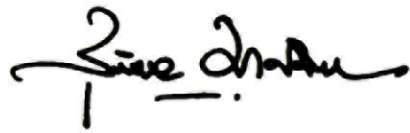
ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในองค์คณะที่พิจารณาอุทธรณ์นั้น ส่งคำวินิจฉัยให้ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบ และแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้คู่กรณีทราบภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗ วรรคสาม ประกอบกับมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

ข้อ ๒๔ การคัดค้านกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่นึ่งเป็นองค์คณะในสาขาใด ให้ผู้
อุทธรณ์ยื่นคำคัดค้านเป็นหนังสือต่อหัวหน้าคณะพิจารณาคำอุทธรณ์นั้น ภายในกำหนดสิบวันทำการนับแต่วันทราบ
เหตุคัดค้านนั้น แต่ต้องก่อนมีคำวินิจฉัย

ให้องค์คณะที่พิจารณาคำอุทธรณ์ประชุมพิจารณาว่ามีเหตุตามที่คัดค้านหรือไม่ ถ้าเห็นว่ามีเหตุตามที่คัดค้าน
ให้มีมติสั่งให้กรรมการที่ถูกคัดค้านหยุดการพิจารณา และให้ประธานกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
ของสาขามอบหมายกรรมการผู้อื่นในสาขานั้นทำหน้าที่แทน ในกรณีที่เป็นองค์คณะพิเศษ ให้คณะกรรมการข้อมูล
ข่าวสารของราชการปรับปรุงองค์คณะที่พิจารณาใหม่

ในกรณีที่เห็นว่าไม่มีเหตุตามที่คัดค้านก็ให้กรรมการผู้นั้นทำการพิจารณาอุทธรณ์ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ที่ นร ๐๒๐๕/๒๑๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กท. ๑๐๓๐๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง รายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๑๓๑๑/๔๗ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และให้ความเห็นชอบแนวทางดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ รับทราบและเห็นชอบตามที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิษณุ เครืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๕๐๐๓๕๑

โทรสาร ๒๕๑๐๖๒๗

ที่ นร ๑๓๑๑/๔๗

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๑

เรื่อง รายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
อ้างถึง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๔๑

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ กำหนดให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีอำนาจหน้าที่ สอดส่องดูแล ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวง หรือกฎระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติฯ และพิจารณาให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนของบุคคลกรณีกล่าวโทษหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ โดยให้คณะกรรมการฯ จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง นั้น

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่นับตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ เป็นต้นมา โดยมีสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานสนับสนุนทางธุรการและวิชาการ ขอรายงานผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ในด้านต่างๆ ปัญหาในการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะ ปรากฏตามรายละเอียดในสรุปผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยปัญหาการปฏิบัติงานในภาพรวมที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ พบว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้มีบทบัญญัติต่างๆ เพื่อขยายสิทธิของบุคคลในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพิ่มมากขึ้นจากอดีตที่ผ่านมา โดยผลของกฎหมายทำให้ประชาชน คนไทย มีสิทธิรับรู้ สิทธิตรวจสอบ ขอสำเนา และขอคำรับรองสำเนาข้อมูลข่าวสารราชการได้ กรณีหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการ มีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและยังสามารถใช้

สิทธิตามกฎหมายอื่นได้อีก สิทธิที่เพิ่มมากขึ้นเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐมากขึ้น ในขณะที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังเป็นกฎหมายใหม่ที่ผู้เกี่ยวข้องยังไม่คุ้นเคย หรือเคยชิน จึงอาจเกิดปัญหาทางปฏิบัติของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงเห็นสมควรกำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้หน่วยงานของรัฐในระดับ กระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นนโยบายสำคัญ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๔๓ ที่จะต้องเร่งรัดปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง โดยจะต้องจัดให้มีโครงการประชุม สัมมนา หรือฝึกอบรม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ยินดีสนับสนุนทางวิชาการและวิทยาการ

๒. ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการเฉพาะ หรืออาจแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยงาน เพื่อบริหารงาน หรือกำกับดูแลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานหรือ ส่วนราชการในสังกัด ให้สามารถจัดวางระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒

๓. ให้หน่วยงานของรัฐระดับกระทรวง ทบวง คัดเลือกส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจในสังกัดอย่างน้อย ๑ แห่ง เพื่อเป็นหน่วยงานตัวอย่างในการปฏิบัติหน้าที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารต่อประชาชน ตามพระราชบัญญัติฯ โดยจะต้องจัดทำให้สำเร็จเป็นรูปธรรมภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ สำหรับหน่วยราชการที่ไม่ได้รับการคัดเลือก เห็นควรให้ข้าราชการในระดับรองปลัดกระทรวง และรองอธิบดี ให้ความสนใจเป็นผู้ดูแล กำกับควบคุม และประสานงาน เพื่อเร่งรัดพัฒนาให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของประชาชน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและให้ความเห็นชอบแนวทางดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร. ๒๘๑๘๕๕๒-๓ โทรสาร ๒๘๑๘๕๕๓

ที่ นร ๑๓๑๑/๑๖๐๓

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล ตุลาคม กท. ๑๐๓๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร ๐๒๐๕/๑๓๐๒ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ

ตามที่ แจ้งให้ทราบมติคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๒ รับทราบรายงานสรุปการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเสนอ และโดยที่คณะกรรมการเห็นว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ได้มีมติเป็นคำวินิจฉัยจำนวนหลายเรื่องแล้ว บางเรื่องยังไม่มีการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ จึงให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รายงานแนวทางและขั้นตอนในการบังคับการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ให้คณะกรรมการทราบด้วย นั้น

ขอเรียนว่า แม้จะมีกฎหมายกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่สุด (มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ) และย่อมผูกพันหน่วยงานของรัฐทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล (เฉพาะส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี) องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ) ก็ยังปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐยังมีความสับสนในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือปฏิบัติล่าช้าเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน เสื่อมเสียประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายและอาจเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบส่วนตัวทางวินัย ทางแพ่ง (มาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งฯ) หรือทางอาญา (มาตรา ๑๖๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา) ได้ ดังนั้นเพื่อเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จะพยายามใช้มาตรการประสานงานโดยเสนอให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร

สารของราชการ หรือปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีประสานไปยังรัฐมนตรีหรือปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดแล้วแต่กรณี เพื่อใช้อำนาจบริหาร สั่งการให้หน่วยงานของรัฐในกำกับดูแล ได้ถือปฏิบัติต่อไป สำหรับผลการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ที่ได้รายงานต่อคณะรัฐมนตรีแล้ว จำนวน ๖ เรื่อง บัดนี้หน่วยงานต่างๆ ได้รายงานว่าได้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ เรียบร้อยแล้ว ปรากฏตาม รายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาต่างๆ ที่ส่งมาพร้อมนี้

อย่างไรก็ดี ยังคงมีปัญหาการปฏิบัติงานตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐบางหน่วยงานมิได้เร่งรัดดำเนินการตามคำวินิจฉัยในเวลาอันควร และยังมีปัญหาอุปสรรคที่อาจส่งผลให้การปฏิบัติไม่ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของกฎหมายได้ ที่สำคัญอีกสองกรณีได้แก่กรณีหน่วยงานของรัฐบางแห่งมิได้เร่งรัดดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และกรณีหน่วยงานของรัฐบางแห่งมิได้เร่งรัดในการให้ข้อเท็จจริงแก่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบการพิจารณาให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนหรือเสนอคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการสาขาต่างๆ ประกอบการพิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ยื่นขออุทธรณ์คำสั่งของหน่วยงานของรัฐ

ดังนั้น เพื่อสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นสมควรเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. เมื่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ ได้สอดส่องดูแลพบปัญหาทางปฏิบัติและให้คำปรึกษา แนะนำ หรือพิจารณาให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ต่อเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานของรัฐแล้ว ให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ ถือปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยให้เร่งรัดดำเนินการเป็นกรณีด่วนที่สุด

๒. เมื่อสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ประสานขอความร่วมมือในการขอเอกสารหรือขอทราบข้อเท็จจริงประกอบการดำเนินการเรื่องร้องเรียนหรืออุทธรณ์ ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการเร่งรัดจัดส่งเอกสาร หรือให้ข้อเท็จจริง ตามที่ได้รับการประสานขอความร่วมมือ

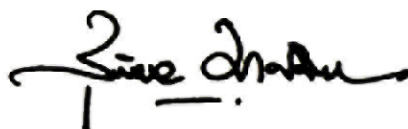
๓. เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ได้มีคำวินิจฉัยและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับแจ้งถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยเคร่งครัดภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัย

๔. หากหน่วยงานของรัฐแห่งใด มีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือการให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ หรือไม่สามารถดำเนินการได้ภายในกำหนดเวลา ให้แจ้งเหตุผลให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการข้อมูล

ข่าวสารของราชการ หรือไม่ให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ โดยไม่มีเหตุผลที่สมควร ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการพิจารณาลงโทษทางวินัยทุกกรณี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และให้ความเห็นชอบแนวทางดำเนินการ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

โทร. ๒๗๑๗๕๖๒, ๒๗๑๗๕๕๒, ๒๗๑๗๕๕๓

โทรสาร ๒๗๑๗๕๕๓

ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๕๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท. ๑๐๓๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๑๔ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๑๓๑๑/๑๖๐๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ตามที่ได้ยื่นยันมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป ความละเอียดครบถ้วนแล้ว นั้น

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ รวม ๖ เรื่อง และให้ความเห็นชอบแนวทางดำเนินการในการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติรวม ๔ ข้อ ความละเอียดครบถ้วนตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๒ ลงมติรับทราบและเห็นชอบแนวทางการดำเนินการในการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเสนอ และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจใน
สังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายวิษณุ เครืองาม)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารงานสารสนเทศ

โทร. ๒๘๐๑๔๔๕ โทรสาร ๒๘๐๑๔๔๖

ที่ นร ๓๓๑๑/๑๐๖๓๔

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

เรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๑๔ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบรายงานการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒. สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๓๓๑๑/๑๐๑๑๗
ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

ตามที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ ได้กำหนดให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีอำนาจหน้าที่สอดส่อง คุนแล และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และโดยที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดหน้าที่ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกอบกับคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งตามหนังสือที่อ้างถึงคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๑ เห็นชอบแนวทางดำเนินการตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเสนอเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติด้วยแล้ว นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้โดยหน่วยงานของรัฐ เป็นการตอบสนองเจตนารมณ์ของกฎหมายที่รับรองสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารราชการของประชาชน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเห็นควรกำหนดวิธีติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ โดยหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

๑. ให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๑ และหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๓๓๑๑/ว ๕๒๘๘ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๔๑ โดยขอความร่วมมือให้กระทรวง ทบวง กรม รายงานผลการติดตาม ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบปีละ ๒ ครั้ง ภายในเดือนเมษายน และตุลาคม โดยใช้แบบรายงานที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดเป็นกรอบการติดตามและประเมินผล ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๒. ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานหลักในการเร่งรัดและติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานของรัฐ โดยให้กำหนดเป็น

ประเด็นการตรวจราชการในแผนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

๓. ให้กระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นนโยบายสำคัญในการเร่งรัด และติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานในสังกัด โดยให้พิจารณามอบหมายผู้ตรวจราชการของส่วนราชการระดับกระทรวง และผู้ตรวจราชการของส่วนราชการระดับกรม เป็นผู้รับผิดชอบ

๔. ให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครองเป็นผู้รับผิดชอบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ สำนักนายกรัฐมนตรีได้นำเรื่องนี้เรียนรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) พิจารณาแล้ว เห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแนวทางดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางผาณิต นิตินันท์ประภาศ)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร. ๒๕๑๘๕๕๓, ๒๕๑๘๕๓๔

โทรสาร ๒๕๑๘๕๕๓

แบบรายงานการติดตามประเมินผลการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ

ในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

หน่วยงานที่รายงาน.....

วันที่.....

รายละเอียดการปฏิบัติและผลการดำเนินการ

การปฏิบัติ	ดำเนินการเมื่อ	ยังไม่ดำเนินการ จะดำเนินการเมื่อ	รายละเอียดเพิ่มเติม (ถ้ามี)
1. การกำหนดเป็นนโยบายสำคัญของหน่วยงาน			
2. การจัดโครงการประชุม สัมมนา เพื่อเผยแพร่ความรู้ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ			
3. การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือกรรมการประจำหน่วยงานผู้รับผิดชอบตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ			
4. การคัดเลือกหน่วยงานตัวอย่าง			
5. การส่งข้อมูลตามมาตรา 7 (1) (2) และ (3) ลงพิมพ์ใน ราชกิจจานุเบกษา			
6. การส่งข้อมูลตามมาตรา 7 (4) ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา			
7. การจัดข้อมูลตามมาตรา 7 (1) (2) (3) และ (4) ไว้บนพร ๗ หน่วยงาน			
8. การจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา 9 ที่เกิดก่อนวันที่ 9 ธ.ค. 40			
9. การจัดสถานที่สำหรับประชาชนได้ค้นหาและศึกษาข้อมูลตาม มาตรา 9			
10. การจัดทำครรรมสำหรับค้นหาข้อมูลตามมาตรา 9			
11. การจัดให้มีข้อมูลตามมาตรา 9 ไว้ที่ประชาชนสามารถตรวจ ดูได้โดยสะดวก			
12. การจัดระบบข้อมูลการจัดทำบัญชีแยกประเภทข้อมูลที่ สามารถเปิดเผยได้ ข้อมูลที่เปิดเผยไม่ได้ตามมาตรา 14 และข้อมูล ที่อาจมีค่าส่ง ไม่เปิดเผยตามมาตรา 15			
13. การสำรวจเพื่อแยกประเภทข้อมูลที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะนำส่ง ไปที่บริษัทฯ ๗ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ (เอกสารประวัติศาสตร์ ตามมาตรา 26)			
14. จัดพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาสำหรับข้อมูลส่วนบุคคลตาม มาตรา 23 (3) และตรวจสอบ แก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอ			
15. จัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และจัด เก็บให้เป็นระบบเท่ากับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น (มาตรา 24)			
16. การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บ จัดระบบแยกประเภทข้อมูล ข่าวสารและจัดทำครรรมเพื่อการค้นหา			
17. การเชื่อมโยงระบบข้อมูลข่าวสารกับฐานข้อมูลของหน่วยงาน อื่น ๆ ภายในกระทรวง ภายในหน่วยงาน หรือกับหน่วยงานอื่น ๆ			

การให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

ประเด็น/กิจกรรม	จำนวน		ให้บริการ		ปฏิเสธการให้ข้อมูลเนื่องจากเป็นข้อมูลตาม ม. 14, 15		หมายเหตุ
	รวม	เรื่อง	รวม	เรื่อง	รวม	เรื่อง	
ประชาชนมาใช้บริการตรวจสอบ ค้นคว้าข้อมูลข่าวสาร ณ สถานที่ที่จัดไว้ให้บริการ							
ขอตรวจสอบ/ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7							
ขอตรวจสอบ/ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9							
ขอตรวจสอบ/ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11							
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้อื่น หน่วยงานได้แจ้งให้ผู้ยื่นเสนอคำคัดค้านก่อน							
ขอตรวจสอบ/สำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25							
ขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลตามมาตรา 25							
เปิดเผยโดยได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูล (มาตรา 24)							
เปิดเผยข้อมูลตามมาตรา 24(1)-(9) (ไม่ห้องได้รับทำยินยอม)							
เปิดเผยโดยแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบกรณีการจัดส่งข้อมูลข่าวสาร เป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสาร (ม.23)							

การประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่าได้จัดทำมีการให้บริการข้อมูลข่าวสารตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ โดยสื่อ / วิธีการต่าง ๆ คือ			
สื่อ / วิธีการ	จำนวน (ฉบับ / ครั้ง / เรื่อง)	สื่อ / วิธีการ	จำนวน (ฉบับ / ครั้ง / เรื่อง)
จัดพิมพ์ พ.ร.บ. เผยแพร่แจกจ่าย		รายการวิทยุ	
โปสเตอร์		สปกค โทรทัศน์	
แผ่นป้าย (Cut out)		รายการโทรทัศน์	
แผ่นผ้า		ประชาสัมพันธ์จีน น.ส.พ.	
ใบปลิว		บทความใน น.ส.พ.	
แผ่นพับ		วารสาร / จดหมายข่าว / สิ่งพิมพ์	
สปกควิทยุ		อื่น ๆ (ระบุ).....	

ความต้องการการสนับสนุนจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ปัญหา-อุปสรรคของหน่วยงานในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะของหน่วยงาน

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
(.....)
ตำแหน่ง.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โทร. ๒๕๑-๔๕๕๒-๓

ที่ นร ๑๓๑๑/๑๐๑๑๗

วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานของรัฐ

เรียน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๓. เรื่องเดิม

๓.๑ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ ได้กำหนดภารกิจให้หน่วยงานของรัฐให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารต่อประชาชนหลายประการตามลักษณะข้อมูลข่าวสาร และวิธีการเผยแพร่ หรือเปิดเผยตามที่กฎหมายกำหนด

๓.๒ นายกรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอของรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการในระดับรองปลัดกระทรวง และรองอธิบดีหรือเทียบเท่า เพื่อดูแลและรับผิดชอบการให้บริการประชาชนในเรื่องข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (เอกสาร ๑)

๓.๓ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๑ เห็นชอบแนวทางดำเนินการตามข้อเสนอของรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ๓ ประการคือ

(๑) ให้กระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นนโยบายสำคัญ ในถึงงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๔๓ ที่จะต้องเร่งรัดปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง โดยจะต้องให้มีโครงการประชุม สัมมนา หรือฝึกอบรม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

(๒) ให้แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการเฉพาะ หรืออาจแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยงานเพื่อบริหารงานหรือกำกับดูแลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ของหน่วยงาน หรือส่วนราชการในสังกัด ให้สามารถจัดวางระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ชัดเจนภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒

(๓) ให้กระทรวง ทบวง คัดเลือกส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจในสังกัดอย่างน้อย ๑ แห่ง เพื่อเป็นหน่วยงานตัวอย่างในการปฏิบัติหน้าที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารต่อประชาชน ตามพระราชบัญญัติฯ โดยจะต้องจัดทำให้สำเร็จเป็นรูปธรรมภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒

(เอกสาร ๒)

๓.๔ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้พิจารณาในการประชุมเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๒ และได้มีมติเห็นชอบแนวทางและวิธีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ของหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

(๑) การใช้กลไกที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการหรือตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเป็นการเฉพาะเพื่อดำเนินการติดตามและประเมินผลโดยยึดแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี และหนังสือสั่งการสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรอบในการดำเนินการ

(๒) กำหนดกรอบแนวทาง ขั้นตอน ตามแนวทางในคู่มือปฏิบัติงานที่จะได้กำหนดให้ปฏิบัติ

(๓) กำหนดให้ผู้แทนคณะกรรมการผู้รับผิดชอบของหน่วยงาน รายงานผลการปฏิบัติตามแบบฟอร์มที่จะได้กำหนดต่อไป ทุกระยะ ๓ หรือ ๖ เดือน

(๔) ขอความร่วมมือจากผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและทุกกระทรวงตลอดจนผู้ตรวจราชการกรมการปกครองซึ่งกำกับดูแลราชการส่วนท้องถิ่น ในการตรวจติดตามประเมินผลโดยมีแบบฟอร์มตามที่จะได้กำหนดขึ้น

(๕) ขอความร่วมมือให้มีการประเมินผลโดยที่ปรึกษาหรือบุคคลภายนอก เช่น สถาบันการศึกษาหรือองค์กรภาคเอกชน (NGOs)

(เอกสาร ๓)

๒. ข้อพิจารณา

๒.๑ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาเห็นว่า การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ โดยหน่วยงานของรัฐมีความสำคัญอย่างยิ่งในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ทั้งในด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและเป็นการรับรองสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารราชการของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฯ ที่เป็นการสนับสนุนให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิทางการเมืองในการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและการดำเนินงานของรัฐ นอกจากนี้ยังเป็นกลไกสำคัญที่จะนำไปสู่กระบวนการสร้างความโปร่งใสของรัฐและนโยบายปฏิรูปการเมือง จึงเห็นควรกำหนดวิธีติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ โดยหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

(๑) ให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ และหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๑๓๑๗/ว ๕๒๘๘ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ โดยให้รายงานผลการติดตามให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบ ปีละ ๒ ครั้ง ภายในเดือนเมษายนและตุลาคม

(๒) ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานหลักในการเร่งรัดและติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ของหน่วยงานของรัฐ โดยให้กำหนดเป็นประเด็นการตรวจราชการในแผนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

(๓) ให้กระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นนโยบายสำคัญในการเร่งรัด และติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ของหน่วยงานในสังกัด โดยให้พิจารณามอบหมายผู้ตรวจราชการของส่วนราชการระดับกระทรวง และผู้ตรวจราชการของส่วนราชการระดับกรม เป็นผู้รับผิดชอบ

(๔) ให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง เป็นผู้รับผิดชอบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

๒.๒ ขอความร่วมมือให้กระทรวง ทบวง กรม โดยเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการผู้รับผิดชอบการปฏิบัติพระราชบัญญัติฯ ประจำหน่วยงาน รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ให้คณะกรรมการข้อมูล

ข่าวสารของราชการทราบโดยใช้แบบรายงานตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด (เอกสาร ๔) ซึ่งได้นำแบบรายงานนี้ไปทดลองให้ผู้เข้ารับการอบรมในโครงการอบรมสัมมนาที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการดำเนินการที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดชลบุรี จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดสุโขทัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าแบบรายงานมีเนื้อหาที่สามารถทำความเข้าใจได้ในระดับปานกลางถึงระดับดีมาก รวมทั้งสามารถใช้ติดตามประเมินผลและใช้เป็นรายการตรวจสอบ (Check list) ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติได้เป็นอย่างดี (เอกสาร ๕)

๒.๓ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ขอความเห็นจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทยในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งเห็นชอบด้วยกับแนวทางตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเสนอ และมีความเห็นเพิ่มเติมว่าเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ควรจะได้จัดให้มีการสัมมนาผู้ตรวจราชการกระทรวง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องนี้โดยกระทรวงมหาดไทย พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือในการจัดสัมมนาและติดตามประเมินผลตามแนวทางที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีครั้งนี้ และได้ประสานงานเบื้องต้นกับกรมการปกครองแล้วไม่ขัดข้องและยินดีให้ความร่วมมือในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติของหน่วยงานท้องถิ่นด้วยเช่นกัน

๒.๔ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้นำแนวทางการดำเนินงานพร้อมทั้งแบบรายงานการติดตามประเมินผลเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๒ ซึ่งที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

๓. ข้อเสนอ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบมาตรการตาม ข้อ ๒.๑ และให้กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือในการรายงานผลการปฏิบัติให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบตามข้อ ๒.๒

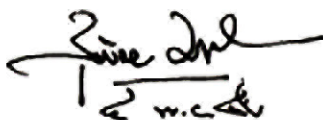
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามข้อ ๓ หากเห็นชอบด้วย สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จักได้ส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(นางผาณิต นิตินันท์ประภาศ)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เนติธรรมาภิบาล

(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๑๘๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท ๑๐๓๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐
เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๑๔ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๑๓๑๑/๑๐๖๓๔
ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ตามที่ได้อินยันมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแนวทางการดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเสนอ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ขอให้นำเสนอมติคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางการกำหนดวิธีติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เห็นชอบตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิษณุ เครืองาม)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๕๐๐๓๔๑

โทรสาร ๒๕๑๐๖๒๗

ที่ นร ๐๒๐๔/๑๖๘๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท ๑๐๓๐๐

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

เรื่อง รายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
เรียน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
อ้างถึง หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๑๓๑๑/๘๔ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๓
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ส่วนมาก ที่ นร ๐๔๐๓/๗๔๒๒ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๓
๒. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ส่วนมาก ที่ นร ๐๗๐๓/๑๒๒ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๓

ตามที่ได้อธิบายให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๒ และพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามแนวทางข้อเสนอของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รวม ๕ ข้อ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงบประมาณ และสำนักงาน ก.พ. ได้เสนอความเห็นมา เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วยความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ลงมติทราบรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๒ และเห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามแนวทางข้อเสนอของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ทั้ง ๕ ข้อ โดยในข้อ ๒ ให้ตัดข้อความว่า "ตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้ความเห็นชอบ" ออก

จึงเรียนยืนยันมา ได้แจ้งให้กระทรวง ทบวง กรม ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชญ์ เจริญงาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๕๐๐๓๕๑

โทรสาร ๒๕๑๐๖๒๗

รายงานสรุป

การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๒

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

รายงานสรุป

การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๒

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ตามมาตรา ๒๘ ในการสอดส่องดูแลให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ การเสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวง หรือ กฎระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติฯ การพิจารณาให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนของบุคคลกรณีกล่าวโทษหน่วยงานของรัฐว่าไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ และการพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขา โดยให้คณะกรรมการฯ จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสมแต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อรายงานให้คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งมีหน้าที่สำคัญตามมาตรา ๒๘ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ หลายประการ ได้ปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ พิจารณาเรื่องร้องเรียน และการเสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวง รวมถึงตลอดถึงการสอดส่องดูแลให้หน่วยงานของรัฐ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ อย่างจริงจัง ทั้งนี้ การปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยหน่วยงานของรัฐ มีจุดเริ่มต้นที่สำคัญจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๑ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐในระดับกระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นนโยบายสำคัญในปีงบประมาณ ๒๕๔๒-๒๕๔๓ ที่จะต้องเร่งรัดการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง โดยจะต้องจัดให้มีโครงการประชุม สัมมนา หรือฝึกอบรม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการปฏิบัติในหน่วยงานให้ชัดเจน และเร่งรัดพัฒนาให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของประชาชน มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐเร่งสร้างความรู้ ความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอย่างกว้างขวางเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติโดยครบถ้วน ถูกต้องตามกฎหมาย การดำเนินงานในปี ๒๕๔๒ ในภาพรวมจึงถือเป็นปีแห่งการขยายฐานการรับรู้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการทั้งในภาครัฐและประชาชน ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

๑.๑ การกำหนดแนวทางในการดำเนินการสำหรับหน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

จากการติดตามผลการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๑ และการดำเนินงานทั่วไปในภาพรวมแล้ว พบว่าภายหลังที่มีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารออกไปแล้ว หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหลายแห่งมิได้เร่งรัดดำเนินการตามคำวินิจฉัยในเวลาอันควร และยังมีปัญหา

กรณีหน่วยงานของรัฐบางแห่งมิได้เร่งรัดดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และการให้ข้อเท็จจริงแก่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการประกอบการพิจารณาให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนหรือเสนอคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ สาขาต่างๆ ประกอบการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งของหน่วยงานของรัฐ เป็นเหตุให้การบังคับใช้กฎหมายไม่บรรลุผลดีเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสิทธิการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของการรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฯ นี้ได้ เพื่อเป็นการป้องกันรักษาสิทธิของประชาชนไม่ให้ถูกกระทบ และให้หน่วยงานต่างๆ ได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติเป็นแบบแผนเดียวกัน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการสำหรับหน่วยงานของรัฐเพื่อบังคับปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๒ เห็นชอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติดังนี้

(๑) เมื่อคณะกรรมการฯ ซึ่งมีอำนาจตามมาตรา ๒๘ ได้สอดส่องดูแล พบปัญหาในทางปฏิบัติ และให้คำปรึกษา แนะนำ หรือให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐแล้ว ต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยเร่งรัดดำเนินการเป็นกรณีด่วนที่สุด

(๒) เมื่อสำนักงานคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสารของราชการ (สขร.) ขอความร่วมมือ ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือ ในการเร่งรัดจัดส่งเอกสารหรือให้ข้อเท็จจริง

(๓) เมื่อมีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยโดยเคร่งครัดภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบ

(๔) หากหน่วยงานของรัฐมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการข้อมูล ข่าวสาร หรือการให้ความร่วมมือกับสำนักงานฯ หรือ การปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ให้แจ้งเหตุผลต่อสำนักงานฯ โดยเร็ว หากไม่ปฏิบัติตามและไม่มีเหตุผลที่สมควรให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษทางวินัยทุกกรณี

๑.๒ การพิจารณาเรื่องร้องเรียน

มีเรื่องร้องเรียนมายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๒) รวม ๑๑๓ เรื่อง ยุติแล้ว ๘๐ เรื่อง อยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักงานฯ ๓๓ เรื่อง ทั้งนี้ เรื่องที่ร้องเรียนมักจะเป็นเรื่องที่มีปัญหาในการปฏิบัติ เช่น มีความไม่ชัดเจนในแนวทางปฏิบัติ ยากต่อการตัดสินใจของหน่วยงานของรัฐว่าจะจัดหาให้ประชาชนผู้ร้องขอได้อย่างไรหรือไม่ โดยเรื่องร้องเรียนทั้งหมดร้อยละ ๘๘ เป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับการที่หน่วยงานของรัฐไม่อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน และการไม่จัดหาข้อมูลให้ตามที่ร้องขอ และร้อยละ ๑๒ เป็นการร้องขอความเป็นธรรม ซึ่งเป็นการร้องเรียนที่ไม่เข้าข่ายของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

หน่วยงานของรัฐที่ถูกร้องเรียนมากที่สุด สามอันดับแรก คือ หน่วยงานราชการในส่วนภูมิภาคจำนวนร้อยละ ๒๔ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมาได้แก่หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นจำนวนร้อยละ ๑๗ ซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และสุขาภิบาล และทบวงมหาวิทยาลัยจำนวนร้อยละ ๑๗

๑.๓ การตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวง ในปี พ.ศ.๒๕๔๒ คณะกรรมการฯ ได้ออกประกาศระเบียบและกฎกระทรวงตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ จำนวน ๔ ฉบับ คือ

(๑) กฎกระทรวงฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อกำหนดระดับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๒๐(๒) ซึ่งจะทำให้เกิดความชัดเจนในเรื่องของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕

(๒) ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร เรื่อง การเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือ ขอสำเนาที่มีค่าธรรมเนียมของข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามที่กำหนดในมาตรา ๕ วรรคสาม เพื่อให้การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นไปด้วยความเหมาะสมและเป็นแนวทางเดียวกัน

(๓) ระเบียบคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่าด้วยอำนาจหน้าที่ วิถีพิจารณาและองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๓๘

(๔) ร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. (อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการฯ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบต่อไป) ระเบียบดังกล่าว จะช่วยให้การพิจารณาคัดสินใจของหน่วยงานของรัฐในการเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนทำได้โดยมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและง่ายต่อการตัดสินใจมากขึ้น ตามมาตรา ๑๖

๒. การดำเนินงานคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

๒.๑ คณะกรรมการวินิจฉัยซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีมีทั้งหมดจำนวน ๕ คณะ ได้แก่ คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ด้านต่างประเทศและความมั่นคงของประเทศ คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ด้านเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ด้านสังคมการบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข และคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร แต่ในทางปฏิบัติมีเพียง ๒ คณะที่มีเรื่องอุทธรณ์นำเสนอเพื่อวินิจฉัย คือ คณะกรรมการวินิจฉัยฯ สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินฯ และคณะกรรมการวินิจฉัยฯ สาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ และเนื่องจากการพิจารณาเพื่อวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์แต่ละเรื่องมีข้อมูลจำนวนมากตลอดจนต้องรับฟังข้อเท็จจริงจากผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย ทำให้คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ต้องมีภารกิจในการพิจารณามาก ดังนั้นคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย เพิ่มเติมจำนวน ๔ คน และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ เพิ่มเติมจำนวน ๔ คน โดยคณะกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมนี้ได้คัดเลือกจากคณะกรรมการวินิจฉัยฯ อีก ๓ สาขา ที่ยังมีภารกิจไม่มากนัก ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๒ ทั้งนี้เรื่องอุทธรณ์มายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร (ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๒) รวม ๗๘ เรื่อง ในจำนวนนี้ จำนวนร้อยละ ๙๐ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน และจำนวนร้อยละ ๑๐ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ หน่วยงานของรัฐที่ถูกอุทธรณ์มากที่สุดสามอันดับแรก คือ หน่วยงานในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวนร้อยละ ๒๔ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รองลงมาคือหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน

ร้อยละ ๒๐ และหน่วยงานอิสระ จำนวนร้อยละ ๒๐ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย องค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน

๒.๒ เรื่องอุทธรณ์ทั้งหมดจำนวน ๗๘ เรื่อง ได้มีการนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแล้วจำนวน ๕๗ เรื่อง แยกเป็นเรื่อง que เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินฯ จำนวน ๔๘ เรื่อง และคณะกรรมการวินิจฉัยข้อมูลข่าวสารสาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ จำนวน ๘ เรื่อง โดยเรื่องอุทธรณ์ที่นำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ นี้ จำนวนร้อยละ ๕๖ เป็นการอุทธรณ์เกี่ยวกับการขอข้อมูลผลการสอบสวนทางวินัย ร้อยละ ๒๓ เป็นการขอข้อมูลในเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประชาชนในขณะนั้นๆ เช่น ผลการสอบสวนการทุจริตในการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข การประมูลซื้อขายสินทรัพย์ของ ปตท. เป็นต้น และร้อยละ ๒๑ เป็นการขอข้อมูลอื่นๆ เช่น สัญญาสัมปทาน และรายงานการประชุม ฯลฯ โดยเรื่องอุทธรณ์ที่เข้าสู่คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ทั้ง ๕๗ เรื่อง คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยแล้ว ๓๘ เรื่อง มีมติปฏิเสธ ๖ เรื่อง เนื่องจากผู้ร้องได้ขอลถอนเรื่องหรือนำเรื่องส่งฟ้องศาลแล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ จำนวน ๑๓ เรื่อง สำหรับเรื่องอุทธรณ์อีกจำนวน ๒๑ เรื่อง ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการเกี่ยวกับเอกสาร และการเตรียมข้อเท็จจริงต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการก่อนนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ

๒.๓ กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี ได้ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละ ตั้งใจเป็นอย่างยิ่ง แม้จะไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าเบี้ยประชุมในอัตราที่ต่ำเมื่อเทียบกับความรับผิดชอบก็ตาม เพราะการพิจารณาวินิจฉัยต้องดำเนินการโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถสูง และต้องทำด้วยความระมัดระวังเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นเสมือนองค์กรตุลาการ คำวินิจฉัยมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ได้เสียของบุคคลต่างๆ มาก

๒.๔ ผลการวินิจฉัย เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ที่เห็น "การเปิดเผยเป็นหลักปกปิดเป็นข้อยกเว้น" ตลอดจนวิสัยทัศน์ของรัฐบาลที่ว่า "รัฐรู้อะไร ประชาชนรู้สิ่งนั้น" เป็นอย่างดี กล่าวคือ เรื่องอุทธรณ์ที่มีคำวินิจฉัยแล้วจำนวน ๓๘ เรื่อง ได้มีขั้ววินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ผู้ร้องอุทธรณ์จำนวน ๓๔ เรื่อง คิดเป็นประมาณร้อยละ ๘๐ ของเรื่องที่มีคำวินิจฉัยแล้วทั้งหมด เนื่องจากเหตุผลการปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ เป็นการปฏิเสธที่ไม่เข้าลักษณะของข้อยกเว้นของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ และในบางครั้งคณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาแล้วพบว่า เหตุผลของหน่วยงานของรัฐที่ว่า การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายต่อบุคคลอื่นหรือประเทศชาติโดยส่วนรวมนั้นไม่มีเหตุผลที่น่าเชื่อถือ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากหน่วยงานของรัฐยังไม่เข้าใจกฎหมายข้อมูลข่าวสารฯ อย่างชัดเจนเพียงพอ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังอาจยึดติดกับความคิดเดิมๆ ที่ว่าข้อมูลข่าวสารของราชการไม่จำเป็นต้องให้ประชาชนรับรู้ หรือการเปิดเผยข้อมูลจะเป็นความเสี่ยงต่อตำแหน่งหน้าที่การงานของตน

๒.๕ ในการดำเนินงานของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ที่ผ่านมา นิกรณศึกษาที่สำคัญที่เป็นเรื่องที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ และเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประชาชนอย่างมาก ๓ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ กรณีอุทธรณ์ของผู้ปกครองที่ขอให้เปิดเผยคะแนนและกระดาษคำตอบของนักเรียนที่สอบเข้าโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรณีนี้ข้อมูลที่ขอให้เปิดเผยเป็นเรื่องที่สถาบันการศึกษาต่างๆ ไม่เคยมีการเปิดเผยมาก่อน และคณะกรรมการได้มีคำวินิจฉัยให้โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เปิดเผยข้อมูลให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนตามที่ร้องขอ ซึ่งในการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ นั้น โรงเรียนสาธิตฯ ได้พยายามตีความมติของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ จึงเปิดเผยข้อมูลในลักษณะที่จำกัดและสร้างเงื่อนไข จนเป็นเหตุให้มีการร้องเรียนเพิ่มเติมเข้ามาสู่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารและคณะกรรมการวินิจฉัยฯ อีกโดยไม่จำเป็น กรณีดังกล่าวสะท้อนให้เห็นปัญหา ๒ ประการ คือ

(๑) หน่วยงานของรัฐยังไม่พร้อมที่จะให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อประชาชน ซึ่งเป็นสิทธิ และเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ กรณีนี้จึงเป็นบทเรียนสำคัญของการทำงานของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องเรียนรู้การปฏิบัติงานตามข้อบัญญัติของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการให้ถูกต้องครบถ้วนและต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานที่ต้องเป็นไปอย่างโปร่งใสพร้อมที่จะให้ประชาชนตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๒) เนื่องจากมติของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ในเรื่องดังกล่าว จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติงานและบรรทัดฐานในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลคะแนนและกระดาษคำตอบการสอบแข่งขันของสถาบันการศึกษานั้นๆ ในอนาคต ดังนั้น การพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการระมัดระวังต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถพิจารณาและมีข้อวินิจฉัยที่ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ

กรณีที่ ๒ กรณีเปิดเผยข้อมูลการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) เกี่ยวกับการทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ในกระทรวงสาธารณสุข มติของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ กำหนดให้ ป.ป.ป.เปิดเผยข้อมูลแก่ผู้ขอทั้งหมดนั้น ได้มีคำวิพากษ์วิจารณ์ถึงความเหมาะสมและผลกระทบที่มีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องมาก โดยเฉพาะพยานบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้กล่าวอ้างถึงในผลการสอบสวน รวมทั้งความขัดแย้งระหว่างกฎหมาย ๒ ฉบับ คือ กฎหมายของ ป.ป.ป. และกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น มีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้นอีกในอนาคต กล่าวคือ

(๑) สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ต้องมีการประสานและหารือกันอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับลักษณะของข้อมูลและผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูล เพื่อสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะได้ประมวลข้อเท็จจริงและความเห็นเสนอคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาได้อย่างรอบด้านและครบถ้วน

(๒) การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต้องมีรายละเอียดและขั้นตอนที่ชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้คณะกรรมการสามารถพิจารณาเรื่องได้รอบคอบและถี่ถ้วน โดยเฉพาะในส่วนของข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาจำเป็นต้องมีมากพอ และมีกระบวนการพิจารณาเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อบุคคลอื่นอย่างชัดเจนเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น

กรณีที่ ๓ กรณีการให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสำเนาสัญญาซื้อขายสินค้าหรือธุรกิจที่ทำขึ้นระหว่างองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) กับบริษัท โกลด์แมนซาคส์(เอเชีย) จำกัด ตามคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ แต่ ปรส. ยังคงมิได้ดำเนินการ

เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยอ้างถึงสัญญาที่ทำไว้กับบริษัท โกลด์แมนซาคส์(เอเชีย) จำกัด ว่าการเปิดเผยจะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สัญญา ก่อน ในกรณีนี้จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาคำเนินการต่อไป คือ

- (๑) การหามาตราการในการบังคับการให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
- (๒) การให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาบททวนแนวทางการจัดทำสัญญาต่างๆ เพื่อให้สามารถเปิดเผยให้สาธารณชนทราบเป็นการแสดงถึงความมีประสิทธิภาพและความโปร่งใสของการดำเนินการ
- (๓) ระบบข้อมูลและการวิเคราะห์ของเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องละเอียดรอบคอบถูกต้อง และมีความชัดเจนเพียงพอสำหรับประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัย ดังนั้นการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการจึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้มีความสามารถที่จะสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ภายใต้ แนวนโยบายของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๓.๑ การสัมมนาและฝึกอบรม สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีการประสานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชนเพื่อจัดให้มีโครงการสัมมนาและฝึกอบรมเพื่อเผยแพร่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ โดยจัดให้มีการดำเนินการในโครงการต่างๆ คือ โครงการประชุมชี้แจงการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ต่อผู้นำท้องถิ่น โครงการสัมมนาบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ โครงการฝึกอบรมนิติกรประจำหน่วยงานของรัฐ โครงการสัมมนาในส่วนภูมิภาคสำหรับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติฯ และโครงการพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน นอกจากนี้ยังจัดหาวิทยากรไปบรรยายให้ความรู้แก่หน่วยงานของรัฐที่ขอความร่วมมือมาด้วย

๓.๒ การประชาสัมพันธ์ ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนมองเห็นประโยชน์ของกฎหมายส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กำหนดในกฎหมายโดยสื่อมวลชนทุกแขนง ทั้งทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ การจัดทำจดหมายข่าว แผ่นพับ โปสเตอร์และสติ๊กเกอร์แจกจ่ายประชาสัมพันธ์เป็นการทั่วไป

นอกจากนี้ ยังได้ร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ เช่น สมาคมส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย และกลุ่มสมาคม ชมรมอาชีพต่างๆ ซึ่งเป็นองค์กรที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่การใช้สิทธิของประชาชนได้ โดยได้มีการร่วมกันจัดสัมมนา อภิปรายและแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างกัน อันเป็นช่องทางที่สำคัญของทางหนึ่งในการสร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์สู่ภาคประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ การปฏิบัติงานด้านวิชาการ มีการดำเนินการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและการปฏิบัติตามกฎหมายฯ อย่างต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ตามพระราชบัญญัติฯ เพื่อให้มีแนวทางการดำเนินงาน การบริหารหลักสูตรเนื้อหา และวิธีการนำเสนอในการฝึกอบรมที่เป็นมาตรฐานสามารถใช้ขยายผลในการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายที่ต้องออกตามพระราชบัญญัติฯ และ การส่งกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เข้าร่วม

ประชุมสัมมนานานาชาติในต่างประเทศ เป็นต้น

๓.๔ การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร ในปี ๒๕๔๑ ได้ว่าจ้างศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศปี ๒๕๔๒-๒๕๔๔ เพื่อสร้างระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐานให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารให้สามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การดำเนินการตามแผนแม่บทที่วางไว้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ในปี ๒๕๔๒ จึงได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษามาออกแบบระบบ Website ระบบ Internet และ E-mail ระบบบริหารงานเอกสารด้วยคอมพิวเตอร์ และระบบประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายการสอบถามข้อมูลทางโทรศัพท์อัตโนมัติ ซึ่งจะเริ่มนำมาใช้ได้ ในต้นปี ๒๕๔๓ ซึ่งจะทำให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการของบุคคลทั่วไปทำได้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น

๓.๕ การติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานของรัฐ

จากการได้ติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ของหน่วยงานของรัฐ ในปี ๒๕๔๒ ปรากฏว่ามีหน่วยงานในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และรัฐวิสาหกิจได้รายงานผลการปฏิบัติตามยังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแล้วจำนวน ๒๔๗ หน่วยงาน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๔ ของจำนวนหน่วยงานในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและรัฐวิสาหกิจซึ่งมีทั้งสิ้นรวม ๑,๑๗๒ แห่ง ซึ่งยังมีได้รวมหน่วยงานในส่วนท้องถิ่นอีก ๗,๖๐๓ แห่ง ที่ยังไม่มียกย่องผลความคืบหน้าของการดำเนินงานมาให้ทราบแต่อย่างใด โดยที่ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ นี้ หน่วยงานของรัฐมีความสำคัญอย่างยิ่งในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ทั้งในด้านของการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและเป็นการรับรองสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารราชการของประชาชน เฉพาะอย่างยิ่งเป็นการตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฯ ที่สนับสนุนให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิทางการเมืองในการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและการดำเนินงานของรัฐ นอกจากนี้ยังเป็นกลไกสำคัญที่จะนำไปสู่กระบวนการสร้างความโปร่งใสของรัฐและนโยบายปฏิรูปการเมือง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงได้นำเสนอแนวทางและวิธีการติดตามประเมินผลและการกำหนดให้มีองค์กรช่วยสนับสนุนการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ ต่อคณะรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เห็นชอบตามที่เสนอโดยให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ให้กระทรวง ทบวง กรมมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติและรายงานโดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการปีละ ๒ ครั้ง ภายในเดือนเมษายนและตุลาคมของทุกปี

(๒) ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานหลักในการเร่งรัดและติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ของหน่วยงานของรัฐ โดยให้กำหนดเป็นประเด็นการตรวจราชการในแผนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

(๓) ให้กระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นนโยบายสำคัญในการเร่งรัด และติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ของหน่วยงานในสังกัด โดยให้พิจารณามอบหมายผู้ตรวจราชการของส่วนราชการระดับกระทรวง และผู้ตรวจราชการของส่วนราชการระดับกรมเป็นผู้รับผิดชอบ

(๔) ให้ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง เป็นผู้รับผิดชอบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

การติดตามและรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ดังกล่าว จะเป็น

มาตรการสำคัญในการติดตาม และกำกับให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบและเฝ้าระวังการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดผลในการปฏิบัติ เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ในการส่งเสริมสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมในที่สุด

๔. ปัญหาในการปฏิบัติงาน

จากการรวบรวมประเด็นปัญหาข้อซักถาม ความเห็นของคณะกรรมการฯ และข้อคิดเห็นของนักวิชาการ รวมทั้งมุมมองของสื่อมวลชนที่สะท้อนออกมาในหน้าหนังสือพิมพ์หรือสื่อต่างๆ สรุปเป็นภาพรวมปัญหาการปฏิบัติงานในปี พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ ดังนี้

๔.๑ ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญและแนวทางการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติ

(๑) ในส่วนของประชาชน ประชาชนส่วนใหญ่ ยังคงขาดความรู้ในสาระสำคัญของกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ความเข้าใจในการใช้สิทธิและประโยชน์ของกฎหมาย ขั้นตอนการใช้สิทธิในการขอข้อมูลฯ ตลอดจนสิทธิของตนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

(๒) ในส่วนของผู้บริหารในหน่วยงานของรัฐ ยังขาดความเข้าใจที่ชัดเจนในสาระสำคัญของกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

(๓) ในส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ มีปัญหาด้านทัศนคติที่ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญ คิดว่าเป็นภาระไม่อยากจะปฏิบัติหรือให้บริการ บางกรณีขาดความเข้าใจ กลัวผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมาย รวมทั้งขาดทักษะในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในเรื่องกระบวนการและวิธีการใช้ดุลพินิจตามกฎหมาย

๔.๒ ปัญหาการปฏิบัติในหน่วยงานของรัฐ

(๑) การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นภารกิจใหม่ที่หน่วยงานต้องปฏิบัติโดยมีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากรและงบประมาณ จึงอาจจะคาดหวังเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหน่วยงานในการปฏิบัติในระยะแรกได้ยาก

(๒) การมอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในหลายหน่วยงานเป็นไปอย่างไม่เหมาะสม เช่น มอบให้บุคลากรที่ด้อยประสิทธิภาพ ขาดความรู้ ความเข้าใจหรือขาดความสนใจให้เป็นผู้ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติ ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมาย

(๓) การมอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีความหลากหลาย เช่น การมอบหมายภารกิจแก่นิติกร เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ทำให้การปฏิบัติและการใช้ดุลพินิจมีพื้นฐานวิชาชีพที่ต่างกัันและไม่มีมาตรฐาน

๔.๓ ปัญหาการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

(๑) ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านธุรการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาต่างๆ ยังมีอัตรากำลังบุคลากรน้อยไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเฉพาะอย่างยิ่ง อัตรากำลังในฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ที่ต้องใช้เวลาในการจัดเตรียมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ต้องติดต่อประสานงาน

กับหน่วยงานของรัฐที่ถูกอุทธรณ์และผู้อุทธรณ์ รวมทั้งต้องจัดทำความเห็นทางวิชาการ ข้อกฎหมาย เสนอเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ส่งผลให้การพิจารณาวินิจฉัยในบางกรณีเป็นไปด้วยความล่าช้า ไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือความจำเป็นของผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องเรียนได้รวดเร็วเท่าที่ควร

(๒) ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ยังเป็นไปในลักษณะเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ เช่น การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม การศึกษายกร่างประกาศกฎกระทรวง ที่จะต้องออกตามที่กฎหมายกำหนด แต่การศึกษาระยะสำคัญของกฎหมายในแง่มุมต่างๆ อย่างรอบด้าน การทำวิจัย การศึกษาระบบกฎหมายหรือแนวทางปฏิบัติเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ในเรื่องสำคัญเฉพาะเรื่อง เช่น เรื่องการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ยังไม่ได้รับการหยิบยกขึ้นมาเป็นกรณีศึกษาอย่างจริงจัง ทั้งนี้ เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องกำลังบุคลากรและข้อจำกัดเกี่ยวกับแควตงนักวิชาการ นักกฎหมายมหาชนที่สนใจในเรื่องเฉพาะต่างๆ ยังมีน้อยและประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงทางปฏิบัติที่เป็นเรื่องกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องให้ความสนใจยังมีน้อยไม่ชัดเจน

(๓) ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ความรู้ เนื่องจากจำนวนบุคลากรมีความจำกัดในการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานยังไม่สามารถขยายหรือพัฒนาได้ในอัตราที่รวดเร็ว

(๔) ปัญหาการประสานงานหน่วยงานของรัฐที่มีจำนวนมากถึงประมาณ ๘,๗๗๕ แห่ง และมีลักษณะงานในความรับผิดชอบแตกต่างกันต้องประสานกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นหน่วยงานศูนย์กลางการปฏิบัติในทุกด้าน ระดับของหน่วยงานเป็นหน่วยงานระดับกอง มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ทั้งสำนักงานเพียง ๑๔ อัตรา อาจไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน

๕. การแก้ไขปัญหา และแนวทางดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในปี ๒๕๔๓

๕.๑ การเร่งส่งเสริมและพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาระสำคัญ ประโยชน์และแนวทางการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติฯ

(๑) การประสานให้หน่วยงานของรัฐจัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนทัศนคติและทักษะ โดยเน้นสาระสำคัญในแต่ละกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น กลุ่มผู้บริหารงานในหน่วยงาน นิติกร เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ และผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่น เฉพาะอย่างยิ่งควรกระตุ้นให้ผู้บริหารในทุกองค์กรให้ความสนใจและมีความรู้ในเรื่องพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ อย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะให้เกิดความรู้สึกว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานและต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม

(๒) การกำหนดนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการประชาสัมพันธ์เปิดตัวในแนวราบมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจถึงสาระสำคัญจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ โดยการจัดทำหนังสือเผยแพร่อธิบายสาระสำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นเรื่องๆ ให้ประชาชนเข้าใจได้ง่าย

(๓) การดำเนินงานในการขยายฐานความรู้จะต้องมีการเพิ่มวิทยากรให้มากขึ้น โดยให้สำนักงาน

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ ดำเนินการให้เกิดการขยายตัวของวิทยาการในองค์การทั่วไปอย่างกว้างขวางมากขึ้น และสร้างวิทยาการประจำหน่วยงานให้ได้

(๔) การให้ความสำคัญในการให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารแก่สื่อมวลชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งแม้ว่าที่ผ่านมาจะมีปัญหาว่าเคยจัดสัมมนาแล้วแต่สื่อมวลชนไม่ค่อยให้ความสนใจมากนักก็จำเป็นที่จะต้องกระตุ้นต่อไป รวมทั้งจะได้ดำเนินการในแนวทางอื่นๆ ที่ทำได้ในส่วนของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนทุกครั้ง ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องอธิบายเหตุผลตามกฎหมายประกอบด้วย ซึ่งจะเป็นการให้การศึกษาในทางอ้อมแก่สื่อมวลชนนั้นๆ การเน้นย้ำอย่างสม่ำเสมอจะช่วยกระตุ้นสื่อมวลชนได้ดี

(๕) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญ เพราะเป็นบันไดขั้นแรกของการเกิดประชาธิปไตยอย่างแท้จริง จึงน่าจะสอดแทรกความรู้เรื่องนี้นำไปไว้ในหลักสูตรการพัฒนาของข้าราชการทุกระดับ เฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหาร จำเป็นต้องเข้าใจการปฏิบัติงานในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐและสามารถบริหารหน่วยงานให้เป็นไปตามกฎหมายได้

๔.๒ ด้านการปรับปรุงระบบการดำเนินงานและการติดตามประเมินผลของหน่วยงานของรัฐ

(๑) ดำเนินการให้มีการปฏิรูประบบงานสารบรรณของหน่วยราชการต่างๆ ให้เป็นระบบและอ้างอิงทั่วถึงกันได้ทั่วประเทศให้เอื้อต่อการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ สำหรับในหน่วยงานแต่ละแห่งอาจจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันเพื่อดูว่าข้อมูลใดที่เจ้าหน้าที่สามารถเปิดเผยได้เลยโดยไม่ต้องขอความเห็นชอบ ข้อมูลประเภทไหน จำนวนเท่าใดที่ต้องเสนอผู้มีอำนาจในการพิจารณาก่อนเปิดเผย ฯลฯ

(๒) ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจัดทำมาตรฐานคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐและเป็นมาตรฐานแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

(๓) ให้มีการกำหนดขั้นตอน วิธีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การติดตามประเมินผลให้ประเมินผลทั้งจากภายในองค์กร และจากภายนอก เช่น ความเข้าใจและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.ของเจ้าหน้าที่ตลอดจนความพึงพอใจหรือปัญหาในการใช้บริการของประชาชน ฯลฯ และให้ทุกหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงข้อเท็จจริงการดำเนินการไปเป็นพื้นฐานในการปรับแก้ ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

(๔) คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะต้องวางแนวทางพัฒนาระบบสอดส่อง ดูแล การออกตรวจและการรายงานการบริการ การเปิดเผยและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐมายังคณะกรรมการให้ชัดเจน กำหนดแนวทางประสานงานกับผู้ตรวจราชการ และกำหนดให้ผู้ตรวจราชการให้ความร่วมมือในการสอดส่องดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย

๔.๓ ด้านการปรับปรุงและการพัฒนาการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จำเป็นต้องเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงจึงจะสามารถปฏิบัติงานตอบสนองเจตนารมณ์ของกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และปริมาณคุณภาพงานที่เพิ่มขึ้นควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณและอัตราค่าจ้างบุคลากรที่เหมาะสม รวมทั้งต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของสำนักงานฯ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานและเป็นกรอบในการติดตามประเมินผลการทำงานด้วย ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการฯ จะต้องมีการรายงานความคืบหน้าของแต่ละแผนเป็นระยะๆ ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารทราบ เพื่อให้สามารถประเมินผลการดำเนินงาน

และสามารถให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน

สำหรับในปี พ.ศ.๒๕๔๓ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดทิศทางการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้มุ่งการ "พัฒนาศักยภาพองค์กร" ให้สามารถรองรับหรือสนองต่อการดำเนินงานทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการติดตามประเมินผลและการสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ อย่างใกล้ชิดเพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกระดับมีการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารราชการอย่างเป็นรูปธรรม

๖. ข้อเสนอเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๖.๑ กำชับหน่วยงานของรัฐทุกแห่งให้เร่งรัดการปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายและการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการต่อประชาชนตามแนวทางมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๑ โดยเคร่งครัด

๖.๒ เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นองค์กรที่สามารถปฏิบัติงานตอบสนองเจตนารมณ์ของกฎหมายได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในทุกๆ ด้านอย่างแท้จริง จึงขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาสนับสนุนงบประมาณ อัตราค่าจ้าง และการพัฒนาบุคลากรที่เหมาะสม ตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้ความเห็นชอบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน

๖.๓ ให้กรรมการผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้แทนโดยตำแหน่งถูกต้องตามกฎหมาย ปฏิบัติงานในฐานะกรรมการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๒ ปี เพื่อให้การดำเนินงานในหน่วยงานของรัฐเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง

๖.๔ เพื่อให้การพัฒนาฐานข้อมูลข่าวสารดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ให้สำนักนายกรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง พิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารข้อมูลข่าวสารงานสารบรรณให้เป็นระบบและอ้างอิงทั่วถึงกันได้ทั่วประเทศ

๖.๕ ให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนวางระบบการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้น เลื่อนระดับเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ระดับ ๗ ขึ้นไปโดยให้คำนึงถึงการพัฒนาคความรู้ และความสามารถด้านการบริหารงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนพิจารณาหลักเกณฑ์การสอบแข่งขันบุคคลเข้ารับราชการในตำแหน่งนิติกร ต้องผ่านการทดสอบความรู้วิชากฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ในฐานะเป็นวิชาบังคับควบคู่กับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดินด้วย

๗. มติคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ลงมติรับทราบรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๒ และเห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามแนวทางข้อเสนอของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ทั้ง ๕ ข้อ (ข้อ ๖.๑-๖.๕) โดยในข้อ ๒ (ข้อ ๖.๒) ให้ตัดข้อความว่า "ตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้ความเห็นชอบ" ออก

พิมพ์ที่ บริษัท ศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด
5/37-41 ถนนรองเมืองซอย 5 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร. 214-4660, 214-437, 214-3860
นายประยุทธ คมอำนาจสกุล ผู้พิมพ์-ผู้โฆษณา

บ 17770

KR สำนักงานปลัดสำนักนายก
32 รัฐมนตรี. สำนักงาน...
ป483พ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. 2540 พร้อมด้วย
กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ...

